

2018

Isumaginninnermut
Inatsisinillu
Atuutsitsinnermut
Naalackersuisoqarfik

[SULIAT INGERLANERANNUT NALUNAARUSIAQ]

Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalackersuisut periusissiaat iliuusissatullu
pilersaarutaat 2014 – 2017-imi 2016-imi 2017-imilu suliniutinut
aallartinneqarsimasunut killiffik

Imarisai

Aallaqqaasiut	1
Suliniutit 2014-imi aamma 2015-imeersut ingerlateqqinneqartut	3
Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq, Illernit	3
Qimarnguinni sulisunut piginnaasanullu ineriartortitsineq – Kattunneq I.....	3
Angerlarsimaffinni eqqissiviillionernut taarsiullugu oqaloqatigiinnerit.....	4
Pillagaanerup nalaani katsorsarneqarneq (MUMIK)	4
Suliniutit 2016-imi aallartinneqartut	6
Kattunnerup Isumasioqatigiissitsinera 'Angerlarsimaffimmi persuttaasarneq - ataatsimoorluni akisussaaffik'	6
Alliaq - angutinut arnanullu kamattarnermik persuttaasarnermillu ajornartorsiuteqartunut katsorsartinnissamik neqeroorut.	7
Angutit oqaloqatigiiffii.....	8
Meeqqanut persuttaasarnerup akiorniarnera pillugu paasititsiniaaneq	8
Suliniutit 2017-imi aallartinneqartut	9
Qanilleqqusinnginneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit Inatsit.....	9
Qimarnguinnut suliaasaqarfimmi sulinermik piginnaasanillu ineriartortitsineq - Kattunneq II 2017-2019..	9
Inunnut ilisimasalinnut ilinniartitsinerup ingerlanneqarnera	10
Saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiit.....	11
Aningaasanut tunngatillugu takussutissaq.....	12

Aallaqqaasiut

Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalakkersuisut periusissiaat iliiusissatullu pilersaarutaat ukiuni 2014-imiit 2017-imut piviusunngortinniarneqartussaq Inatsisartut 2013-imi ukiakkut ataatsimiinnerminni taperserpaat.

Inuiaqatigiinni atugarissaalersitsinissamut, peqqissuunissamut inoqutigiinnilu peqataatinneqarnissamut suliniutini tamani persuttaasarnermik ajornartorsiuteqarnerup ilanngunneqarnissaa anguniagaavoq. Iliiusissatut pilersaarummi suliniutit anguniakkanut sisamanut sammitinneqarput:

- Persuttaasarnermik eqqugaasut pitsaanerusumik ikorfartorneqarlutillu siunnersorneqartassapput.
- Persuttaasarnerup ingerlaqqittarnera kipitinneqassaaq - ilaatigut persuttaasartunut katsorsarneqarnissamik neqeroorutiniq pilersitsinikkut
- Oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni persuttaasarnermut tunngatillugu suliat suleqatigiissutigineqarnerat ineriartortinneqassaaq
- Persuttaasarneq pillugu ilisimasat paasisutissiisarnelut annertusarneqassapput.

Periusissiami Iliiusissatullu Pilersaarummi piffissami piviusunngortinniarnep nalaani ukiumoortumik suliat ingerlanerannut Naalakkersuisunut nalunaarusiortoqassasoq takuneqarsinnaavoq, tassanilu iliiusissatut pilersaarummi suliniutigineqartuni killiffiit anguneqarsimasullu nassuiarneqarput.

2016-imi aamma 2017-imi suliniutit aallartinneqartut suliat ingerlanerannut nalunaarusiami ataatsimoortillugit allaaserineqarput. Taamaalilluni suliat ingerlanerannut nalunaarusiami uani iliiusissatut pilersaarummi suliniutit aallartisarneqartut naammassisallu kiisalu suliniutini 2016-imi aamma 2017-imi aallartinneqartuni naammassisani luunniit angusat pingaarnert nassuiarnerat ersersinneqarput. Tamatuma saniatigut suliniutinut 2014-imi aamma 2015-imi aallartitanut ingerlateqqinneqartunut nalunaarusiortoqarpoq.

‘Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalakkersuisut Periusissiaat Iliiusissatullu Pilersaarutaat 2014-2017’-imi suliniutit 31-it suliniuteqarfinnut pingaarutilinnut sisamanut agguarneqarsimapput makkuusunut:

- Suliniuteqarfik 1: Persuttaasarnermik eqqugaasut
- Suliniuteqarfik 2: Persuttaasartut
- Suliniuteqarfik 3: Suliani oqartussaasoqarfiillu assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiinnermik ineriartortitsineq
- Suliniuteqarfik 4: Ilisimasat paasisutissiinerlu

Suliat ingerlanerannut nalunaarusiap nalunaarusiarinera suliniuteqarfinnut pingaarutilinnut aallartinneqartunut taakkulu ataani suliniutinut tunngavoq.

Suliniutit 31-iusut nammineerluni aallartinneqanngikkunik assersuutigalugu isumaginninnermi suliaaqqarfimmi suliniutinut aallartinneqareersunut ilanngunneqassapput, matumani pikkorissartitsinerit, pitsaaliuinnermi suliniutit il.il.

Ataatsimut isigissagaanni 2014-imiit 2017-imut suliniutit 31-iusut ilarpassuunik pivirusungortitsisoqarsimavoq, suliniutillu ilaanni suliniutinik ataatsimit amerlanernit aallartitsisoqarsimalluni. Suliniutilli 31-it tamakkerlugit aallartissallugit iluatsissimannngilaq. Assersuutigalugu taakku tassaapput, persuttaasarnermik eqqugaasimasunut inatsisit pillugit ilisimatineqarnissaannut suliniutinut, naartusunut piaartumik ilaqtariinni persuttaasarneq pillugu oqaloqatiginnittarnissanut suliniutinut, illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu misissuinerni suliniuteqarnernilu persuttaasarnerup ukkatarineqarnissaanut tunngasunut suliniutinut, tunngassuteqartut.

Suliniutinut 2016-imi aamma 2017-imi aallartinneqartunut nalunaarusiorneq 'Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalackersuisut Periusissiaat Iliuusissatullu Pilersaarutaat 2014-2017'-imi kingulliusaaq, tassami periusissiaq iliuusissatullu pilersaarutigineqartoq 2017-ip naanerani unissimammat.

Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalackersuisut Periusissiaat Iliuusissatullu pilersaarutaat 2014-2017-imut ilaasumik suliniutit arlallit aallartinneqarsimasut suli ingerlapput, persuttaasarnerullu akiorniarneqarnerani suliniutissanut ilaassallutik, taakku Naalackersuisut ilaqtariinnut politikikkissaannut ilaatinneqassasut pilersaarutigineqarpoq.

Suliniutit 2014-imi aamma 2015-imeersut ingerlateqqinneqartut

Tullinguuttuni suliniutit 2014-imi aamma 2015-imi aallartinneqartut aamma 2016 2017-imi ingerlateqqinneqartut takuneqarsinnaapput. Suliniutigineqartut suliat ingerlanerannut nalunaarusiani 2014-imeersumi aamma 2015-imeersuni erseqqinnerusumik nassuiarneqarput.¹

Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq, Illernit

Suliniuteqarfik: 1

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 6

Inersimasunut paaqqinniffiit immikkut siunertallit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 6, 28. april 1998-imeersoq naapertorlugu Illernit 2014-imi misiligutitut pilersinneqarput. Illernit arnanut persuttarneqarsimasunut taakkualu meeraannut nuna tamakkerlugu qimarnguiuvoq katsorsaaviutigisoq.

Illernit ilaqutariinnilu persuttaasernerit pillugit ilisimasaqarnerulernissaq anguniarlugu Illernit pillugit allaatigisaqarnissaq anguniarlugu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik aviisimik Arnanut-mik isumaqatigiissusiorsimavoq. Allaatigisaq, Nakuuserfigineqartarneq qimallugu, Arnanut-mi 54-imi 2016-imi ukiuunerani saqqummiunneqarpoq.

2017-ip ingerlanerani Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik Illernit pillugit nalilersuisimavoq. Nalilersuineq 2018-imi ukiakkut tamanut saqqummiunneqassasoq pilersaarutigineqarpoq. Nalilersuineri ilaatigut Illernit misiligutitut suliniutaanera unitsinneqassasoq kaammattuutigineqarpoq, Illernillu neqeroorutitut ataavartussatut inassutigineqarluni.

Qimarnguinni sulisunut piginnaasanullu ineriartortitsineq – Kattunneq I

Suliniuteqarfik: 3

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 22

2014-imi suliniut, Kattunneq, aallartinneqarpoq. Kattunneq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup, Mary Fondenip, Dannerip, Kalaallit Nunaanni qimarnguiit, Mælkebøttecenerip kiisalu OAK Foundation Denmarkip akornanni kalaallit danskillu suleqatigiiffigaat. Qimarnguinni sulisorineqartut piginnaasamikkut qaffassaaffigineqarnerat aqutugalugu Kalaallit Nunaanni qimarnguinni suliniutigineqartut annertusaaffiginissaat, aamma oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni sulisut ilisimasallit ilaqutariinnik persuttaasarnermik eqqorneqartunik suliaqartut, qimarnguinniit

---

¹ 2014 aamma 2015-imi suliniutinut suliat ingerlanerannut nalunaarusiaq Naalackersuisut nittartagaanni takuuk: <https://naalackersuisut.gl/kl-GL/Naalackersuisut/Naalackersuisoqarfiit/Sociale-Anliggender-og-Justitsvaesen/Socialomraedet/Strategier-og-sociale-indsatser/Strategi-mod-vold>

suleqatigineqarnerulernissaat suliniummi anguniagaapput. Kattunneq I ukiuni pingasuni 2014-imiit 2016-
imut ingerlasimavoq.

Suliniuummi angusani ilaatigut takuneqarsinnaavoq qimarnguinni sulisut Kattunneq aqutugalugu
isummiussat periaatsillu pikkorissartitsinerni ilikkakkatik ulluinnarni sulinermini atortaraat, taamaalilluni
meeqqanik anaanartik ilagalugu qimarnguinniittunik sullissisinnaanerat annerusumik ukkanneqalersimalluni.
Aammattaaq qimarnguut peqataanertik, imminnullu atueqatigiinnissartik ilisimanerulersimagaat
takussutissaqarpoq, soorluttaaq najukkani qimarnguut oqartussaasoqarfiit assigiinngitsut akornanni
suleqatigiinnermut ilaalersimasut. Peqatigitillugu angusatigut takuneqarsinnaavoq Kattunneq aqutugalugu
ilinniartitsinerit aqutugalugit ilisimalikkat nutaat piviusunngortinniartarnerat atorneqalernissaallu
piffissamik atuinartuusoq. Taamaammat Kattunneq pillugu 2017-imiit 2019-imi ukiup sisamararterutaani
siullermut suliniuteqarfik nutaaq aallartinneqarsimavoq, takuuk tamanna pillugu immikkoortoq '2017-imi
suliniutit aallartinneqartut'.

Angerlarsimaffinni eqqissiviilliornernut taarsiullugu oqaloqatigiinnerit

Suliniuteqarfik: 1

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 4

Kalaallit Nunaanni Politiit 2013-imi suliniut 'Angerlarsimaffinni eqqissiviilliornernut taarsiullugu
oqaloqatigiinnerit' aallartippaat. Angerlarsimaffinni eqqissiviilliornerit (uteqqiattut) ikilisinneqarnissaat
suliniutip siunertarivaa, tassani angerlarsimaffimmi eqqissiviillioortoqareernerata aqaguani politiit
ilaqutariinnut pulaartarput ilaqutariinnullu siunnersuillutillu ilitsersuisarlutik, taamaaliornermi kommunimi
isumaginnittoqarfik suleqatigineqartaannarpoq. 2017-ip naalernerani suliniutit illoqarfinni tamani
piviusunngortinneqarpoq. Isumassarsiap 'Angerlarsimaffinni eqqissiviilliornernut taarsiullugu
oqaloqatigiinnerit' assigiimmik atorneqarnissaa qulakkearniarlugu Politimestereqarfik 2017-ip aamma 2018-
ip ingerlanerini illoqarfinni tamani suliniut pillugu ilitsersuineramik suliaqarsimavoq. Nuna tamakkerlugu
suliniuummi angusani takuneqarsinnaavoq suliniutip 2013-imi aallartinneqarneraniit angerlarsimaffinni
eqqissiviilliornerit, meerartaqarfiusut meerartaqarfiunngitsullu, ikileriarsimasut.

Pillagaanerup nalaani katsorsarneqarneq (MUMIK)

Suliniuteqarfik: 2

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 17

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik isumaginnittut katsorsaariaaseq MUMIK isertitsivinni inissinneqarsimasunut
neqeroorutitut aalajangersimasutut 2013-imi neqeroorutigisalerpaa. Neqeroorut persuttaasartunut
immikkut ittumik sammititaanngilaq, taamaattorli pissusilersortarnermut tarnikkut
naleqqussarnissarnissamut pilersarusiutaalluni, tassani isertitsivimmiittut imminnut, pissutsinut
atukkaminnut toqqaasarneminullu nutaamik eqqarsarsinnaalernissaminnut atortussaminnik

tunineqartarlutik. MUMIK eqimattakkaarluni katsorsartinnermik sapaatip akunnerini arfineq-pingasuni ingerlasussamik aallaaveqarpoq, katsorsaanerlu MUMIK-mik ilitersuisartunik tarnip pissusaanik ilisimasalik suleqatigalugu Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik isumaginnittuni sulisunik ilinniarsimasunik isumagineqarpoq. Isertitsivimmiittut tamarmik MUMIK aqqutigalugu katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqarput. Pilersaarusiiummilli ingerlatsiniarneq isertitsivinni ataasiakkaani soqutiginnittut ikippallaarnerat pissutigalugu ajornakusoorsinnaasarpoq.

Taamaammat MUMIK-p Isertitsivimmut ataasiinnarmut attaveqarpallaarunnaarnissaa, taamaalilluni isertitsivinni inissinneqarsimasut, MUMIK-mullu peqataanissamik kissaateqartut, isertitsiviit akimorlugit katersorneqartarsinnaanersut Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik isumaginnittut sulissutigaat. Taamatut periaaseqarnissaq 2018-imi aamma 2019-imi misilinneqarlunilu nalilersorneqassaaq.

Suliniutit 2016-imi aallartinneqartut

Kattunnerup Isumasioqatigiissitsinera 'Angerlarsimaffimmi persuttaasarneq - ataatsimoorluni akisussaaffik'

Suliniuteqarfik: 3,4

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 22

Ulloq 30. august 2016 isumasioqatigiinneq 'Angerlarsimaffimmi persuttaasarneq - ataatsimoorullugu akisussaaffik' Nuummi ingerlanneqarpoq. Isumasioqatigiinneq inunnut immikkut ilisimasalinnut ilaqutariinnik persuttaasarnermik eqqugaasunik sullissisunut sammititaavoq. Isumasioqatigiinnermi inuit immikkut ilisimasallit Kalaallit Nunaat tamakkerlugu suliamikkut assigiinngitsunik tunuliaqutallit 170-it sinnerlugit peqataapput.

Saqqummiinerit oqallinnerillu aqutugalugit inuit immikkut ilisimasallit ilaqutariinni persuttaasarneq pillugu ilisarititsiffiqineqarput. Ilaatigut Per Isdal Norgemi Alternativ til Vold-imeersoq (ATV) oqalugiartutut peqataavoq. Aammattaaq ilaqutariit persuttaasarnermik eqqugaasut pillugit suliat oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni suleqatigiissutigineqartarnerat qanoq ililluni pitsaanerpaamik qulakkeerneqarsinnaanersoq eqqartorneqarpoq. Isumasioqatigiinneq Kunngikkormiutut Ataqqinassusilimmit Kunngissap nulianit aamma taamanikkut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisumit Martha Lund Olsenimit ammarneqarpoq.

Isumasioqatigiinnerup kingorna isumasioqatigiinnermut peqataasut nalilersuinissamut immersugassamik tunineqarput. Isumasioqatigiinnermi peqataasut 38 %-ii nalilersuinnermut peqataapput. Nalilersuinnermilu peqataasut 65 %-ii isumasioqatigiinneq ilaqutariinnik persuttaasarnermik eqqugaasunik sullissinnermini atorluarneqarsinnaalluortoq imaluunniit atorluarsinnaasoq nalileraat paasinarsivoq. 59 %-it persuttaasarnep kingunerisinnaasaanut aamma ilaqutariinnut persuttaasarnermik eqqugaasunut ilisimasaqarnerulernerminnut isumasioqatigiinneq iluaqutaalluarsimasoq imaluunniit iluaqutaasimasoq isumaqarput. 66 %-it angerlarsimaffimmi persuttaasarneq nutaamik ukkatarissallugu isumasioqatigiinneq iluaqutaalluarsimasoq imaluunniit iluaqutaasimasoq isumaqarput.

Isumasioqatigiinnermut Kattunneq aqqqissuisuuvoq. Kattunneq tassaavoq Mary Fondenip, Dannerip, Kalaallit Nunaanni qimarnguiit, Mælkebøttecenerip, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut, Isumaginninnermut Inatsisinut Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup kiisalu OAK Foundation Denmarkip akornanni danskit kalaallillu suleqatigiiffiat.

Isumasioqatigiinneq kalaallit danskillu tusagassiorfiinit arlalinnit sammeneqarpoq, isumasioqatigiinnermullu atatillugu taakkua sammeneqartumut ukkatarinnilersitsipput.

Alliaq - angutitut arnanullu kamattarnermik persuttaasarnermillu ajornartorsiuteqartunut katsorsartinnissamik neqeroorut.

Suliniuteqarfik: 2

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 15

Alliaq tassaavoq angutitut arnanullu kamattarnermik persuttaasarnermillu ajornartorsiuteqartunut katsorsartinnissamik neqeroorut. Persuttaasartunut aappaqarsimagunillu aappaannut tarnip pissusaanik ilisimasalimmik oqaloqateqartarnermik neqeroorut imaqqarpoq. Alliaq piareersaatitut suliniutitut 2016-imi ukiakkut pilersinneqarpoq, tamatumalu kingorna misiligutitut ingerlanneqalerluni.

2017-imi sullitat 60-it missaanniittut persuttaasarnermut kamaqqajaasarnermullu Alliami katsorsartipput. Alliami katsorsartinneq tarnip pissusaanik ilisimasallit suliffiini aamma Skype oqarasuaalluunniit aqqutigalugit ingerlanneqarput. Massakkorpiaq illoqarfinni Sisimiuni, Nuummi, Ilulissani Qaortumilu tarnip pissusaanik ilisimasalinnik aalajangersimasunik sulisoqarpoq. Katsorsartinneermi aalajangersimasumik ilaapput katsorsartilernissamut misissortinneq nalunaaquttap akunneranik sivissuseqartoq, tarnip pissusaanik ilisimasalimmik nalunaaquttap akunnerini arfineq-pingasuni oqaloqateqarneq kiisalu katsortittoq aappaqarsimappat aappaanut tarnip pissusaanik ilisimasalimmik marloriarluni oqaloqateqarneq. Tamatuma saniatigut katsorsartinneq nalunaaquttap akunnerinik sisamanik ilaneqarsinnaavoq, tamanna tarnip pissusaanik ilisimasallip pisariaqartut nalilerpagu.

Ulloq manna tikillugu misilittakkat ajunngillat. 2017-ip ingerlanerani Alliap pingaartumik radiomi tv-milu pilersaarinnikkut ilisimaneqarnerulernera ilutigalugu Alliamut saaffiginnittartut amerliartuinnavissimapput.

2017-imi Alliaq pillugu ukiumoortumik ataatsimeersuartoqarpoq. Tassani Alliami unammilligassat periarfissallu misilittagaalersut ataqatigiisarsuutit tarnip pissusaanik immikkut ilisimasalimmit, katsorsasunit oqarasuaatinillu paarsisunit kiisalu suliniummik pisortasunit nalilersorneqarput. Alliami ukiumoortumik ataatsimeersuarnermi ilaatigut Alliami katsorsartinnissamut sullinneqartut nalilersorneqarnerat, ilaatigullu oqaloqatiginninnerit malitseqartitsiffiusut neqeroorutaanissaannut periarfissat sammeneqarput. Nittartagaq www.alliaq.gl aamma atuisunut samminerusumik isigineqarnissaata akuerineqarnissaa nalilersoqqinneqarluni.

Alliaq pillugu aamma ilaqutariinni persuttaasarnernit pillugit ilisimasaqarnerulernissaq anguniarlugu Alliaq pillugu aallaatigisamik saqqummiinissaq aamma Qanilleqqusinnginneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anitsitsisarneq pillugit inatsit inatsit nutaaq pillugu saqqummiinissaq pillugu saqqummersartumik Arnanut-mik isumaqatigiissusiortoqarsimavoq. Allaatigisaq, Nakuuserfigineqartarneq qimallugu, Arnanut nr. 55-imi upernaakkut 2017-imi saqqummiunneqarpoq.

Massakkorpiaq Alliap nalilersorneqarnera suliaralugu aallartinneqarpoq. Nalilersuineq tunngavigalugu Alliami qanoq ineriartortoqaqqissanersoq isummerfigineqassaaq.

Angutit oqaloqatigiiffii

Suliniuteqarfik: 2

Iliuusissatut pilersaarummi suliniut: 15, 19

2016-imi angutit oqaloqatigiiffinnik Upernavimmi, Ilulissani, Maniitsumik Nuummilu pilersitsisoqarpoq. Angutit oqaloqatigiiffii 2017-imi illoqarfinni Tasiilami, Qaqortumi, Narsami, Nanortalimmi, Paamiuni, Qeqertarsuarmi, Qasigiannuani Kangaatsiamilu ilaneqarput. 2018-ip qiteqqunnerani angutit oqaloqatigiiffii illoqarfinni sinneruttuni Sisimiuni, Uummannami, Qaanaami Ittoqqortoormiinilu pilersinneqarput.

Angutit oqaloqatigiiffiini pilersitsinermi siunertaavoq nammineq piumassuseq malillugu oqaloqatiginnittarfinnik (imminut ikiorniarluni) pilersitsinissaq, taannalu aqqutigalugu angutit ajornartorsiutiminnik oqaloqatigiissinnaanerit periarfissaqartillugu aamma oqaloqatigiiffimmi angutit inuttut atugarisatik misigissutsitillu angummiit angummut oqaloqatigiissutigisinnaaqqullugit. Angutit oqaloqatigiiffii Persuttaasarneq akiorniarlugu Naalackersuisut Periusissiaat Iliuusissatullu Pilersaarutaat 2014-2017-imut ilaasumik pilersinneqarput, taamaammallu oqaloqatiginnittarfinni ilaatigut persuttaasarnerit kamaqqajaanerillu aqqutigalugit ajornartorsiutit oqaloqatigiissutigineqarsinnaallutik.

Tamaat qiviassagaanni pilersitsisimaneq iluatsissimasutut nalilertariaqarpoq, angutillu peqataasut oqaloqatigiittarfinni peqataanermikkut ajunngitsunik pissarsisimassallutik. 2018-ip ingerlanera angutit oqaloqatigiiffiisa pilersinneqarnerat pillugu nalunaarusiamik suliaqartoqassaaq, tassanilu peqatigitillugu angutit oqaloqatigiiffiini atorineqareersuni sunik misilittagaqalersimaneq pillugu malitseqartitsisoqassalluni.

Meeqqanut persuttaasarnerup akiorniarnera pillugu paasititsiniaaneq

Suliniuteqarfik: 1

Iliuusissatut pilersaarummi suliniut: 1

November 2016-imi Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfik nuna tamakkerlugu meeqqanut persuttaasarneq akiorniarlugu paasititsiniaanermik aallartitsivoq. Paasititsiniaaneq 'Akisussaagit - Kalaallit Nunaat meeraaffigissallugu toqqissisimanartunngortiguk'-mik taaguuserneqarpoq. Paasititsiniaaneq Naalackersuisoqarfiup facebookimi nittartagaani Oqaatigiuk – Bryd tavsheden-imi saqqummiunneqarpoq, novembarimilu takuneqarsinnaalluni. Paasititsiniaaneq ilaatigut suliniaqatigiiffissuup Women's World Summit Foundation's-ip (WWSF) novembarip 19-ianni ukiumoortumik meeqqanut persuttaasarnerup atornerluisarnerullu akiorniarneranut ukkatarinninneranut ilaasumik aallartinneqarsimavoq. Taamaammatt ulloq malunnartinniarlugu Nuummi, Tasiilami Paamiunilu ulluni 2016-imi novembarip 18-iani aamma 19-iani aqqissukkap saniatigut aqqissuussisoqarsimavoq. Aqqissuussineq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup aamma Kommuneqarfik Sermersuup suleqatigiinnerisigut piviusunngorpoq.

Suliniutit 2017-imi aallartinneqartut

Qanilleqqusinninneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit Inatsit

Suliniuteqarfik: 2

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 18

Qanilleqqusinninneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsilernera pillugu peqqussut Inatsisartut 2016-imi ukiakkut ataatsimiinnerminni akuersissutigaa. Kunngikkormiut peqqussutaatigut inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsilernissaa Folketingip akuersissutigaa ulloq 2. februar 2017. Tamatuma kingorna Qanilleqqusinninneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit inatsit pillugu peqqussut (nr. 250, 20. marts 2017-imeersoq) atuutilersinneqarpoq ulloq 1. april 2017.

Inuit eqqissisimanerminni innarlerneqannginnissaannut, malersugaannginnissaannut, ajortisaarneqannginnissaannut, matumani alapernaarsorneqannginnissaq ilanngullugu, suliniutit nukittorsarneqarnissaat inatsimmi siunertarineqarpoq. Taamatuttaaq inuit 18-it qaangerlugit ukiullit persuttaasimasut, pinngitsaaliisimasut imaluunniit inoqutigiit ilaannut qunusaarisimasut nammineq angerlarsimaffimminiinnissaat inerteqqutigineqarsinnaavoq. Tamannalu aqutugalugu persuttaanermik eqqugaasoq, meerartaqarsimappallu meeqqat ataatsimoorlutik inigisaminniit pinngitsaalineqarlutik aninngikkaluarlutik angerlarsimaffimmi persuttaasarnermut iliuseqarfigineqarsinnaalissapput, taakkunanilu ilaallutik timikkut, tarnikkut kinguaassiuutitigullu persuttaasarnerit. Inatsillu aqutugalugu angerlarsimaffimmi inuuniarnikkut ajornartorsiortoqartillugu isumaginnittoqarfiit iliuseqarsinnaanerit periarfissaqalissaaq, tassami nammineq angerlarsimaffigisamiit anisitaaneq pillugu kommunimut pineqartumut politiit kalerriissallutik pisussaaffeqarmata.

Inatsisip amerlanerusunit ilisimaneqalernissaa anguniarlugu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfik qanilleqqusinninneq, najugaqataasinnaannginneq aamma anisitsisarneq pillugit inatsit pillugu aviisimik Arnanut-mik Alliaq pillugu allaaserinnittoqarnissaanik isumaqatigiissuteqarsimavoq. Allaatigisaq, Nakuuserfigineqartarneq qimallugu, Arnanut nr. 55-imi upernaakkut 2017-imi saqqummiunneqarpoq.

Qimarnguinut suliassaqarfimmi sulinermit piginnaasanillu ineriartortitsineq - Kattunneq II 2017-2019

Suliniuteqarfik: 3

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 22

Kattunneq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup, Mary Fondenip, Dannerip, Kalaallit Nunaanni qimarnguiit, Mælkebøttecetrip kiisalu OAK Foundation Denmarkip akornanni kalaallit danskillu suleqatigiiffigaat. Suliniummi qimarnguinu sulisorineqartut piginnaasamikkut

qaffarsarnerat aqqutigalugu Kalaallit Nunaanni qimarnguinni suliniutigineqartut annertusaaffiginissaat aamma sulisut ilisimasallit allat ilaqutariinni persuttaasarnermik eqqorneqartuni suliaqartut qimarnguinnik suleqatiginerunerunissaat anguniagaapput.

Kattunnermi peqataasut 2017-imi toqqarpaat pilersaarussiaq ingerlateqqinneqassasoq, pilersaarussiaqut piffissaliussatut nr. 2-tut, taanna 2017-imiit 2019-imi ukiup sisamararterutaanut siullermut piffissalernerqarluni. Qimarnguinni piginnaasat qaffassarnissaannut suliniutit ajunngitsumik atuutilersinneqarnissaat attanneqalernissaasalu qulakkeerneqarnissaat pillugit piffissamik sivilisinerusumik pisariaqartitsisoqartoq ukiut siulianni misilittakkat takutimassuk taamaaliortoqarpoq. Peqatigitillugu suliniut Tasiilami aamma atorineqarsinnaanngortillugu allisinneqarpoq, matumani Tasiilami qimarnguup nutaap Kommuneqarfik Sermersuup illoqarfimmi 2017-imi ammarsimasaata tapersorneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

Inunnut ilisimasalinnut ilinniartitsinerup ingerlanneqarnera

Suliniuteqarfik: 3

Iliuississatut pilersaarummi suliniut: 22

Inunnut sulianut ilisimasalinnut ilinniartunullu ilinniartitsinermik 2017-imi Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisoqarfik aallartitsivoq. Suliatigut aamma oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suliallit akornanni ineriartortoqarnissaa ilinniarnermi siunertaasimavoq, taamaalilluni sulisut siulliullutik meeqqanik angerlarsimaffimmini persuttarneqarsimasunik attaveqartartut meeqqanut persuttaasarnermik suliani maluginninnissamut suliarinninnissamullu pitsaanerusumik ilisimasaqarlutillu piginnaasaqalerniassammata, matumani ilaqutariit qanoq iliuuseqarsinnaanerannik siunnersuineq eqqortumillu ikiuneq ilanngullugit. Angerlarsimaffinni persuttaaffiusartuni meeqqat inuusuttullu ikinnerusut peroriartornissaat siunertaralugu, persuttaasarnerlu pileraangat piarnerpaamik unitsinneqarnissaa anguniarlugu taamaaliortoqassaaq.

Ilinniarneq immikkoortukkuutaarlugu sanaajuvoq, 2017-imilu Nuummi Ilulissanilu ingerlanneqarluni. Sulianik ilisimasallit, pingaarnertut sulisut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmeersut, meeqqat atuarfiineersut, ilaqutariinnut sullissivinnersut, ornittakkaneersut politiineersullu peqataapput. Ilinniartunik ilinniartitsinermi ilinniartitsisunngorniat, peqqissaasunngorniat, persorsaasunngorniat siunnersortinngorniallu peqataapput.

Suliamik ilisimasalinnut ilinniartitsinermit naliliinermi angusani ilaatigut paasinarsivoq peqataasut meeqqanik persuttaasarnermik eqqorneqartunut kinaassusersinnaanermut tunngatillugu piareersimanerulerlutik misigisimasut. Peqataasut ataatsimut isigalugu meeqqanik naapitsilluarsinnaanerulersimanertik aamma meeqqat angajoqqaallu qisuariaataannik paasinninnerulernertik oqaatigaat. Paarlattuanik naliliinermi aamma paasinarsivoq suliamik ilisimasallit akornanni sulianut periaatsinullu ilisimasat malinnaatinneqarnissaat assut pisariaqartinneqartoq. Tamanna pingaartumik sulisunut ulluunerani neqeroorutiniittunut immikkut pisariaqartinneqarpoq. Tassungalu atatillugu suliamik ilisimasallit suliatik pillugit nalornissuteqartarnerat pillugu sulissuteqartoqartariaqarpoq,

tamannami suliamut tunngatillugu ilisimasat tunngavigalugit qanoq iliuseqarnissamut, nakkutiginninnissamut nalilersuinissamullu tunuarsimaarnermik kinguneqarsinnaammat. Naggataagut naliliinermi qanigisani persuttaasarnernut tunngatillugu innuttaasunut angajoqqaanullu annerusumik paasissutissiisarnissap pisariaqartinneqarnera uparuarneqarpoq.

Ilinniartunut ilinniartitsinerup nalilersornerani paasinarsivoq ilinniartut meeqqanut persuttaasarnerit pillugit ilisimasaqalernissamut piumassuseqarluartutillu alapernaassuseqartut. Taamatuttaaq suliassa qarfiit assigiinngitsut tunngavigalugit ilinniartitsinermut pitsaasumik naliiisoqarpoq, ingammik unammilligassat suliassa qarfiit assigiinngitsut isaannit isigineqarnerat pineqartillugu. Peqatigitilluguli naliliinermi paasinarsivoq qanigisani persuttaasarnernut ilisimasat ilinniartoqarfinni ukkatarineqarnerunissaat iluaqutaasinnaasoq.

Saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiit

Suliniuteqarfik: 1

Iliusissatut pilersaarummi suliniut: 9

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsimmi § 319 malillugu justitsministeri, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanik oqaloqateqareerluni, akerleriissuteqarnermi isumaqatigiissitsiniartussanik misiligutaasumik aallartitsinnaavoq. Tassunga uiggiullugu saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiinnik misiliilluni pilersitsisoqarsinnaavoq, tassani eqqugaasoq pinerluttorlu isumaqatigiissitsiniartumik kimulluunniit attuumassuteqanngitsumik peqateqarlutik pinerluuteqarsimaneq pineqaatissiisutaasimasooq pillugu naapissinnaallutik. Saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiinni isumaqatigiissitsiniarnerit pillaammut taarsiullugu ilaatigut pineqatissiinerneq ilaatinneqarsinnaassapput.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu Siunnersuisooqatigiit 2012-imi suleqatigiissitaliorpoq, taassumunngalu saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiinnik periaasissamik suliaqarnissaq suliakkiunneqarpoq. 2013-imi saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiit pillugit inassuteqaat saqqummiunneqarpoq. Kalaallit Nunaanni Eqqartuussiveqarneq pillugu siunnersuisooqatigiit inassuteqaammut tapersersuivoq.

Inassutigineqartoq tunngavigalugu Justitsministeeriaqarfik saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiinnik misiligutitut aqqissuussinissamut siunnersuummik nassiussaqaarsimavoq. 2017-imi Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinerneq Naalakkersuisooqarfik Justitsministeeriaqarfimmut nalunaarpoq saammaasseqatigiinnissamut siunnersuisooqatigiinnut periaasissaq siunnersuutigineqartoq Kalaallit Nunaanni piviusunngortinneqarsinnaassanngitsoq. Taamaammat siunnersuutigineqarpoq Justitsministeeriaqarfimmi suleqatigiissitamik sulisussamik pilersitsisoqassasoq, taannalu Kalaallit Nunaanni saammaasseqatigiinnissamik siunnersuisooqatigiinnut taarsiullugu qinigassanimik ataatsimik arlalinnilluunniit siunnersuuteqassaaq. Suliaq tamanna 2018-imi pingaartinneqarumaartoq Justitsministeeriaqarfik nalunaarpoq.

Aningaasanut tunngatillugu takussutissaq

Suliniutit Naalakkersuisut Periusissiaannut Iliuusissatullu Pilersaarutaannut attuumassutillit Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmit aallartinneqartut aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq *30.14.29-mi, Isumaginninnermi suliniutit*, aningaasaliissutitigut aningaasalersorneqarput. Aallaaviatigut persuttaasarneq akiorniarlugu suliniutinut 2016-imi 2,0 mio. kr.-inik aamma 2017-imi ukiunullu tulliuttunut 1,9 mio. kr.-inik aningaasaliissutinit suliniutit aningaasalersorneqarput. Tamatuma saniatigut aningaasanut inatsimmi konto pingaarneq *30.10.45-imi, Meeqqat inuusuttullu immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnerat*, 2016-imi aamma 2017-imi Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaavitigisoq Illernit aningaasalersornissaanut ukiumut 2,8 mio. kr.-nit (aamma 2018-imi ukiunullu tulliuttunut ukiumut 2,9 mio. kr.-nit) immikkoortinneqarsimapput.

Nalunaarsuiffik 1-imi persuttaasarnernut suliniutinut 2016-imi katillugit 3,1 mio. kr.-inik atuisoqarsimanera takutinneqarpoq, 2017-imilu 4,9 mio. kr.-nit atorneqarsimallutik.

Nalunaarsuiffik 1: Persuttaasarnernut suliniutini 2016 aamma 2017-imi atuinerit (mio. kr.)

Suliniutit	2016	2017
Kattunneq II	0	0,3
Kattunneq isumasioqatigiinneq 'Angerlarsimaffimi persuttaasarneq – ataatsimoorluni akisussaaffik'	0,2	0
Paasititsiniaaneq - Meeqqanut persuttaasarnernup akiorniarneqarnera	0,1	0
Arnanut-mi ilanngussat marluk	0	0
Inunnu ilisimasalinnut ilinniartitsisimaneq	0,5	0,9
Alliaq - katsorsartinnissamut neqeroorneq	0,4	1,0
Angutit oqaloqatigiiffii	0,2	0,3
Illernit - Nuna tamakkerlugu qimarnguik katsorsaaviutigisoq	1,7	2,4
Katillugit	3,1	4,9

Oqaas. Nalunaarsuiffimmi atuinerit naatsorsuiffigineranni akunnaallilinerit pissutigalugit nikingasoqarsinnaavoq.